

IZVEŠTAJ O 7. SASTANKU KONZORCIJUMA ODRŽANOM 3. I 4. OKTOBRA 2013. U NIŠU

Sedmi sastanak u okviru implementacije TEMPUS ECBAC 517200 projekta *Establishing and capacity building of the Southern Serbian Academy and the National Conference for Vocational Higher Education*, održan je u Nišu 3. I 4. oktobra 2013. god. Domaćin sastanka je bila Visoka tehnička škola strukovnih studija u Nišu, Srbija. Sastanku su prisustvovali predstavnici Kaho Sint Lieven iz Belgije (Andre Govaert i Geert De Lepeleer), IPP-a iz Portugal a(Mónica Vieira i Cristina Da Silva), Aalena, iz Nemačke (Nichola Adams), VLHORA-e, Belgija (Mathilde Joos) kao i Visoke škole strukovnih studija za vaspitače iz Kruševca u Kruševcu (Aleksandar Vasić, Zoran Vasić i Ivan Tomić), Visoke škole strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Pirotu (Sanja Kovačević), Visoke poljoprivredno-prehrambene škole strukovnih studija iz Prokuplja (Nikola Stolić, Saša Petrović i Ivica Stančić), Visoke strukovne škole za tekstil iz Leskovca (Đorđe Miltenović, Miroljub Đelić, Suzana Đorđević i Nebojša Ristić), Visoke hemijsko-tehnološke škole iz Kruševca (Dragan Nikolić, Savić Slađana i Vesna Milovanović), Visoke medicinske škole strukovnih studija iz Čuprije (Milan Sretenović, Antić Dragan i Nikola Krstić), Visoke tehničke škole strukovnih studija iz Niša (Dejan Blagojević, Aleksandra Boričić, Radomir Cekić, Goran Milosavljević, Irina Cenić, Dušan Stefanović i Danica Milošević), Visoke škole primenjenih strukovnih studija iz Vranja (Nenad Janjić, Gordana Bogdanović-Dušanović, Branislav Stanisavljević i Zoran Janjić), Visoke poslovno-tehnička škola u Užicu (Ana Đokić), Visoke železnička škola strukovnih studija u Beogradu (Dragica Jovanović) kao i predstavnici Konferencije Akademija strukovnih studija (Borivoje Rodić i Ružica Stanković) i Studentske konferencije akademija strukovnih studija(Nebojša Andrijević).

Nakon pozdravnog govora gospodina Dejana Blagojevića i Geerta De Lepeleera, jednoglasno je usvojen izveštaj sa prethodnog sastanka koji je održan u Portu 27. i 28. maja 2013. god. Kratak pregled rezultata do kojih se došlo na prethodnom sastanku, a koji se odnose na okvir saradnje članica Akademije na zajedničkoj platformi za politiku kvaliteta, studentsku organizaciju/parlament, međunarodnu saradnju i studentski servis podnela je Danica Milošević (VTŠ Niš).

Zatim je koordinator projekta Geert De Lepeleer obavestio učesnike sastanka da bi trebalo projekat produžiti na još godinu dana kako bi se dala šansa novim partnerima na projektu da daju svoj pun doprinos projektnim aktivnostima u okviru radnih paketa. Takođe, prisutni su obavesteni o promeni koordinatora do koje je došlo zbog procesa udruživanja univerziteta koje je obuhvatilo i Kaho univerzitet u Belgiji. Iz tog razloga, potrebno je da svaka partnerska institucija potpiše nova mandatna pisma. Druga promena do koje je došlo tiče se nemogućnosti koordinatora da direktno pokriva zajedničke troškove osoba koje učestvuju u mobilnosti. Zapravo, svaka soba na mobilnosti treba da sačuva svoje priznanice za zajedničke troškove na osnovu kojih će joj se ovi troškovi kasnije refundirati od dnevnice.

Prvu prezentaciju pripremili su Aleksandra Boričić (Niš), Gordana Knežević (Čuprija) i Aleksandar Vasić (Kruševac) sa namerom da pojašne situaciju koja se tiče Zakona o visokom obrazovanju i ukažu na izmene I dopune Zakona u onim delovima koji su od značaja za Akademiju.

Jedno od gorućih pitanja u sferi visokog obrazovanja u Srbiji je kako učiniti strane visokoškolske kvalifikacije prepoznatljivim kako bi se omogućilo stranim studentima da nastave svoje obrazovanje ili nađu zaposlenje u Srbiji. Zakon kaže da procenu stranog studijskog programa ili dela st. programa vrše stručna tela visokoškolskih institucija kojima se šalje zahtev za nastavak obrazovanja. Evaluacija studijskog programa vrši se na osnovu stečenog znanja i veština, uzimajući u obzir sistem obrazovanja

zemlje u kojoj su stečene kvalifikacije visokog obrazovanja, kao i kriterijume za upis, ishode učenja i druge važne faktore, pri čemu se formalne odlike ili struktura studijskog programa ne uzimaju u obzir. Priznavanje stranih visokoškolskih kvalifikacija radi zaposlenja je međutim u nadležnosti Ministarstva i Nacionalnog centra za priznavanje stranih visokoškolskih kvalifikacija.

Izmene i dopune Zakona su napravljene i u onom delu koji se tiče procesa akreditacije. Na primer, član 16. paragraf 10. Zakona o visokom obrazovanju kaže da će se potvrda o akreditaciji izdavati ili oduzimati visokoškolskoj instituciji u roku od 15 meseci od datuma prijema kompletne dokumentacije za akreditaciju. Visokoškolska institucija čija licenca je odbijena se može prijaviti za izdavanje nove licence nakon godinu dana od trenutka odbijanja.

Sledeća važna izmena u Zakonu je uvođenje kratkog ciklusa studija sa 60 do 150 ESPB bodova na osnovnim akademskim i osnovnim strukovnim studijama (prvi nivo studija). Osoba koja završi kratak ciklus studija može da stekne visoko-obrazovanje iz određene oblasti, ali ne može da stekne stručno zvanje.

Zakon takođe predviđa uvođenje strukovnog mastera sa 120 ESPB bodova na drugom nivou studija. Treći nivo studija treba da obuhvati doktorske i specijalističke studije.

Prema članu 35., paragraf 2., Akademija strukovnih studija može da sprovedi osnovne strukovne studije, kratke cikluse osnovnih strukovnih studija, specijalističke strukovne studije i strukovne master studije. Ovo se takođe odnosi na visokoškolske institucije strukovne orijentacije.

Prezentacija koja se tiče evaluacije napisanih članaka je prisutne podsetila na sve uspešne članke koji su napisani od početka projekta. Nekoliko takvih članaka je već prosleđeno koordinatoru. Najvažniji su sledeći: ***Komparativna analiza različitih aspekata visokog obrazovanja u Evropi i Srbiji, Komparativna analiza studentskih organizacija i njihova uloga u procesu upravljanja visokoškolskim institucijama, Komparativna analiza upravljanja ljudskim resursima u visokom obrazovanju i Komparativna analiza upravljanja kvalitetom u sistemu visokog obrazovanja.*** Može se izvući zaključak da je visoko obrazovanje u Srbiji dosta uznapredovalo tokom poslednjih godina. Postoje mnoge sličnosti u oblasti viskog obrazovanja između Srbije i Evropske unije. Međutim, sledeći korak je omogućavanje integracije visokoškolskih institucija, uzimajući u obzir ekonomske, društvene i geo-strateške specifičnosti regiona. Takođe, neophodno je dovesti do trajnih promena u sistemu i napraviti izmene u pravnoj regulativi kako bi se obezbedila veća efikasnost visokoobrazovnog sistema i njegove usklađenosti sa principima koji su ustanovljeni u okviru evropskih integracija. Članci koji su prezentovani treba da budu lektorisani i postavljeni na sajt projekta. Štaviše, neki od ovih članaka treba da budu odštampani u vidu posebnih brošura.

Prezentacija o **Okviru za kvalitet** Akademije je predstavljena od strane profesora Dejana Blagojevića. Osim drugih funkcija, jedna od integrativnih funkcija koju bi Akademija trebalo da ima je zajednička politika kvaliteta. Kako bismo imali jedinstvenu platformu po pitanju politike kvaliteta, potrebno je usaglasiti statute i pravilnike članica Akademije, ali takođe i zasnovati jedinstvene procedure i korektivne mere u okviru politike kvaliteta. Politiku kvaliteta jedne visokoškolske ustanove regulišu Zakon o visokom obrazovanju, Nacionalni savet, standardi Komisije za akreditaciju, Komisije za obezbeđenje kvaliteta pri instituciji, kao i samo nastavno, nenastavno osoblje i studenati. Svaka institucija ima politiku obezbeđenja kvaliteta, kao i svoje procedure i standarde. Cilj je da se politika kvaliteta svake institucije popravi. Visoko-školske institucije moraju da imaju formalne mehanizme za odobravanje, praćenje i

periodično revidiranje svojih programa. Studenti moraju da budu ocenjivani na osnovu kriterijuma, regulativa i procedura koje se dosledno primenjuju. Odgovornost visokoškolske institucije je da omogući nastavnom osoblju sticanje adekvatnih kvalifikacija i kompetencija. Visokoškolske ustanove takođe treba da pružaju adekvatne i odgovarajuće resurse za studiranje na svakom od studijskih programa. Institucije treba da prikupljaju podatke, vrše njihovu analizu i koriste važne informacije za efikasno vođenje svojih studijskih programa i drugih aktivnosti. Visokoškolske institucije treba da redovno objavljuju aktuelne, nepristrasne i objektivne informacije (kvalitativne i kvantitativne) o programima i povoljnostima koje nude.

Konkretno oblasti u kojima je moguće postići integraciju na polju politike kvaliteta su sledeće: kodeks profesionalne etike, regulativa o izboru nastavnog i nenastavnog osoblja, pravila vezana za profesionalni razvoj i obuke, regulativa o studentskoj evaluaciji kvaliteta studija, regulativa vezana za polaganje ispita, pravila koja se tiču priznavanja stranih visokoškolskih kvalifikacija, regulativa po pitanju organizacije i implementacije stručne prakse, i regulativa o usklađivanju stručnih zvanja i izdavanja novih diploma, itd.)

Nakon svih prezentacija koje su planirane za prvi dan sastanka, predstavnice Nacionalne Tempus kancelarije su želele da imaju jasnu sliku o trenutnom stanju konzorcijuma.

Konzorcijum projekta je obavestio predstavnice NTK, koje su prisustvovala sastanku radi monitoringa projekta, da će predlog standarda za akreditaciju Akademije biti napravljen. Dva nova partnera-Konferencija Akademija strukovnih studija i Studentska Konferencija Akademija Strukovnih studija će se pridružiti projektu. Tri partnerske institucije (Beograd, Užice i Subotica) koje su predstavnice Konferencije Akademija će uzeti aktivnije učešće u projektu i biti odgovorne za diseminaciju projekta, ali će takođe učestvovati i u programima preobuke. Zbog priključivanja dva nova partnera na projektu, neophodno je bilo revidirati budžet, što zahteva dalju analizu i diskusiju. Svi partneri treba da budu svesni ovih izmena koje se tiču finansija.

Predstavnice NTK su podsetile članove konzorcijuma da Akademija treba da bude usmerena ka integrativnim funkcijama. Dale su predlog da treba uskoro odlučiti koju opremu treba kupiti, gde će ona biti instalirana i ko će je koristiti. Sada trenutno, budući da Akademija još uvek nije osnovana i ne postoji kao pravno lice, nije preporučljivo kupovati opremu. Ukoliko bi opremu kupile visoke škole, bilo bi teško prebaciti tu opremu kasnije na Akademiju. Škole bi morale da plate specijalan porez na poklon, što bi dostiglo sumu od 20% od vrednosti opreme.

Prilikom kupovine opreme treba voditi računa da je oprema u skladu sa integrativnim funkcijama Akademije koje su postavljene za cilj Akademije. Ne treba se usresrediti na opremu za video-konferencije, pošto se ova vrsta opreme obično ne kupuje za projekte koji se bave strukturnim merama. Treba se fokusirati na softverske pakete za studentski servis, gde nova baza podataka treba da bude instalirana. Takođe, da bi se postigla snažna integrativna funkcija u IT sketoru, neophodno je imati snažan i kvalitetan server. Kupovina servera je takođe važan segment opreme, koji treba pažljivo razmotriti.

Prema NTK, Konferencija akademija strukovnih studija takođe treba da dobije sredstva za opremu. Ona može da doprinese Akademiji tako što će pružati podršku softveru i kreirati baze podataka. U međuvremenu, aktivnosti Konferencije moraju da budu precizno definisane. Treba odlučiti o tome ko će predstavljati Konferenciju i obavljati aktivnosti na projektu u ime Konferencije. Predlog je da bi glavna

uloga Konferencije trebalo da bude da pruža pravnu podršku Akademiji i da bude posrednik između Akademije i Vlade.

Predstavnice NTK su takođe rekle da oni partneri na projektu koji nisu ubeđeni u održivost projekta, treba što pre da odluče o svom daljem učešću u projekatskim aktivnostima.

Prvi dan sastanka završio se posetom NTK. Drugi dan sastanka počeo je prezentacijom studentskog servisa koju je pripremila Mathilde Joos iz VLHORA-e iz Belgije.

Sledeću prezentaciju je prikazao Nikola Stolić sa Visoke škole iz Prokuplja. Ova prezentacija je bila fokusirana na proces akreditacije u Srbiji. U sitemu akreditacije u Srbiji ima 13 standarda koje treba zadovoljiti kako bi visokoškolska institucija dobila akreditaciju, a to su sledeći standardi: osnovni ciljevi i ishodi visokoškolskih institucija, planiranje i monitoring, organizacija i upravljanje, studije, naučno istraživanje, nastavno osoblje, nenastavno osoblje, studenti, prostor i oprema, biblioteka, udžbenici i IT podrška, finansijski resursi, unutrašnji mehanizmi obezbeđenja kvaliteta i na kraju ali ne manje važno transparentnost. Akreditacija studijskih programa na prvom i drugom nivou studija zavisi od sledećih 12 standarda: struktura studijskog programa, svrha studijskog programa, ciljevi studijskog programa, kompetencije, nastavni plan i program, kvalitet, savremenost i međunarodna prepoznatljivost studijskog programa, upis, evaluacija, nastavno osoblje, organizacija i resursi, obezbeđenje kvaliteta i studije na daljinu. Trenutno, ni jedna od članica buduće Akademije nema tu mogućnost pružanja studija na daljinu.

Osim gore spomenutih standarda, postoje standardi za samo-vrednovanje i kontrolu kvaliteta kao i standardi za spoljašnju kontrolu kvaliteta visokoškolskih institucija.

Proces akreditacije u Srbiji zahteva da dokumentacija bude pažljivo pripremljena. Onda se vrši prijava za akreditaciju. Nakon toga dokumentaciju pregledava Komisija za akreditaciju i kontrolu kvaliteta koju sačinjavaju predstavnici Ministarstva, revizori i potkomisija koja piše izveštaj. Komisija za akreditaciju i kontrolu kvaliteta može da odobri akreditaciju ili može da izda akt upozorenja nakon čega predlaže korektivne mere koje treba preduzeti pre nego što institucija pošalje novi zahtev za akreditaciju. Takođe, Komisija može da ne odobri akreditaciju nakon čega je moguće uložiti žalbu Nacionalnom savetu ili korigovati nedostatke u narednih godinu dana.

Nakon ove prezentacije, predstavnici Aalena (Nichola Adams), Porta (Cristina da Silva) i Genta (Andre Govaert) izneli su prezentacije o akreditaciji studijskih programa u svojim zemljama koji se mogu primeniti kao primer dobre prakse za dalje popravljjanje standarda za akreditaciju studijskih programa u Srbiji, ali koji mogu dati i dobre smernice koje treba uzeti u obzir kada se predlažu standardi za akreditaciju Akademije.

Profesor Dušan Stefanović (VTŠ Niš) je imao sledeću prezentaciju u kojoj je govorio o mogućnostima CISCO sistema za video-konferencije. Glavna ideja tog sistema je da omogući integraciju članica Akademije. Trenutno, komunikacija među visokim školama je u vidu protokola i obavlja se samo na najvišem nivou među direktorima škola što se ne dešava veoma često. Trenutno nema transfera znanja među nastavnicima i studentima sa različitih visokih škola. Na primer, biblioteke ne razmenjuju knjige u elektronskoj formi, završne radove studenata, naučne radove i predavanja ili drugu vrstu materijala putem interneta. Problem je u činjenici da ne postoji uniformna politika kontrole kvaliteta u školama, pa je potrebno da se usklade studijski programi, evaluacija studenata, upitnici za studente, školarine, itd. Zato bi zajednički informacioni sistem bio jedan značajan korak ka integraciji visokih škola. Ovaj iT sistem

bi omogućio efikasne on-line obuke, predavanja i sastanke, razmenu naučnih radova, studentskih skripti i drugog materijala putem interneta i smanjio troškove komunikacije putem interneta.

Da bi se implementirao ovaj IT sistem potreban je hardver i softver. CISCO oprema za video-konferencije čini se predstavlja idealno rešenje. Ona omogućava da se sistem jednostavno nadograđuje. U svom paketu, ona takođe nudi podršku za IP telefoniju i obuku za lica koja će biti zadužena za IP telefoniju. Takođe, druga važna prednost za CISCO je i popust od skoro 50% u poređenju sa drugim proizvođačima slične opreme. Još jend od prednosti CISCO sistema je i njen kapacitet, koji se može uvećavati korišćenjem posebne tehnologije što će biti neophodno kako novi korisnici (nove škole) budu odlučivali da se pridruže mreži.

Softver koji će biti nabavljen zajedno uz hardver biće upotrebljen za kreiranje web portala koji bi se sastojao od segmenta namenjenog nastavnicima i onog namenjenom studentima. Prvi bi bio privatn i omogućio bi nastavnicima da razmenjuju svoje naučne radove kroz bazu radova, a drugi koji bi bio javan bi pomogao studentskim službama da stvore bazu podataka za svršene studente i njihove veštine, što bi bilo dostupno poslodavcima, ali bi ostavio tu mogućnost studentima i da međusobno komuniciraju na forumu. Ovaj web portal bi takođe omogućio reklamiranje različitih kompanija potpuno besplatno kao i poslova koje one nude.

Sanja Kovačević iz Pirota je imala prezentaciju o evaluaciji obuke u Gentu. Obuka za osam osoba sa različitih visokih škola trajala je 5 radnih dana i održala se na univerzitetskim koledžima u Gentu, St.Nicklas-u i Aalst-u. Polaznici obuke su bili podeljeni u grupe za međunarodnu saradnju, studentski servis, iT sektor i sektor obezbeđenja kvaliteta. Tokom obuke, polaznici su imali prilike da čuju puno interesantnih predavanja i posete laboratorije i istraživačke centre gore spomenutih institucija. Opšti zaključak tima na obuci je da nastavni plan i program u sistemu visokog obrazovanja u Srbiji treba da bude modifikovan kako bi bio prilagođen za internacionalnu mobilnost studenata, ali i da nastavno i nenastavno osoblje mora stalno da se usavršava. Štaviše, neophodno je fokusirati se na praktične veštine, projekte i istraživanja u oblasti visokog obrazovanja. Od velikog je značaja uspostaviti i održavati veze između visokih škola, privrede i tržišta rada. Takođe, ideju da treba stalno raditi na poboljšanju kvaliteta ne treba smetnuti s uma.

Na kraju sastanka, učesnici su dobili da popune upitnik za evaluaciju sastanka u Nišu.

Dogovoreno je da će se sledeća obuka održati u Aalenu, u nedelji 21. oktobra, 2013. Pripreme za ovu obuku su već počele. Poslednja obuka održaće se u Portu u nedelji 11.novembra.

Na kraju sastanka, dogovoreno je da će se sledeći radni sastanak održati u Beogradu 26. i 27. novembra, a nakon njega sastanak u Leskovcu janura meseca. Tačan datum ovog sastanka tek treba odrediti.

André Govaert je imao kratak izveštaj o evaluaciji sastanka u Portu. Zahvalio se predstavnicima Porta na njihovom gostoprimstvu i dobroj organizaciji sastanka. Takođe se zahvalio predstavnicima VTŠ u Nišu na njihovom gostoprimstvu i savršenoj organizaciji.

Sledeće aktivnosti

Pre sledećeg sastanka treba obaviti veliki posao oko administracije.

Jako je važno da sve odluke budu donete u što kraćem roku.

Pre sledećeg sastanka, odgovorni za međunarodnu saradnju, studentski servis, IT servis i obezbeđenje kvaliteta zajedno sa svim učesnicima obuka treba da naprave realan operativni plan za aktivnosti koje će obavljati u narednih 12 meseci.

Učesnici obuke i EU partneri će se na sledećem sastanku kritički osvrnuti na članke koji su prezentovani. ICT radna grupa treba da pripremi predlog za kupovinu hardvera i softvera za Akademiju.

ECBAC 517200 konzorcijum projekta
Niš, Oktobar 2013